

28.9.2012

KÖZLEMÉNY A KÉPVISELŐK RÉSZÉRE

Tárgy: **Kovács István és Kovács Martina magyar állampolgárok által benyújtott 0262/2012. számú petíció a németországi és magyarországi nyugdíjellátásokról**

1. A petíció összefoglalása

A petíció benyújtóinak állítása szerint a német és magyar nyugdíjfolyósító szervek nyugdíjuk megállapításánál nem tartják be az uniós szabályozást (az 1408/71/EGK és a 574/72/EGK rendeletet). Már több szervhez (például a Solvithoz és a magyar ombudsmanhoz is) fordultak a panaszukkal, de sehol sem kaptak megfelelő segítséget.

2. Elfogadhatóság

Elfogadhatónak nyilvánítva: 2012. június 26. Tájékoztatás kérése a Bizottságtól (az eljárási szabályzat 202. cikkének (6) bekezdése szerint) megtörtént.

3. A Bizottságtól kapott válasz: 2012. szeptember 28.

A Bizottságnak korábban már volt alkalma részletesen megvizsgálni a petíció benyújtóinak állításait, és arra a megállapodásra jutott, hogy a korábbi panaszuk nem mutatott rá az uniós jog helytelen alkalmazására. A Bizottság 2011. március 4-én és 2011. május 13-án két rendkívül részletes levélben tájékoztatta a petíció benyújtóit panaszuk elemzésének eredményeiről.

A Bizottság előjáróban ismételten emlékeztetni kívánja a Petíciós Bizottságot, hogy az Európai Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata értelmében az uniós jog, és konkrétan az EUMSZ 48. cikke és az annak alapján a szociális biztonsági rendszerek összehangolására

vonatkozóan elfogadott szabályok¹ „a tagállamok jogszabályainak összehangolását, nem pedig harmonizációját” írják elő². Ezért „az egyes tagállamok szociális biztonsági rendszerei, következésképpen az azokhoz csatlakozott személyek jogai közötti érdemi és eljárási különbségeket e rendelkezés nem érinti, ennél fogva minden tagállam szabadon határozhatja meg jogszabályaiban – az uniós jog tiszteletben tartása mellett – a szociális biztonsági rendszer ellátásai nyújtásának feltételeit”³.

A petíció első benyújtója alapvetően azt panaszolja, hogy az illetékes német nyugdíjfolyósító szerv nem ítelt meg számára előrehozott öregségi nyugdíjat. Amint az az általa benyújtott dokumentumokból egyértelműen kiderül, a kérelmet azért utasították el, mert nem tett eleget az előrehozott nyugdíjat lehetővé tévő német nemzeti jogszabályokban meghatározott (megkülönböztetésmentes) feltételeknek. Mivel az uniós jog csak a nemzeti szociális biztonsági rendszerek összehangolását írja elő, nem határoz meg feltételeket arra vonatkozóan, hogy mely személyek jogosultak előrehozott nyugdíjra, és nem biztosít jogalapot az előrehozott öregségi nyugdíj (vagy bármely más szociális biztonsági ellátás) iránti konkrét igényhez. Erről a kérdésről kizárólag a nemzeti jog rendelkezik. Ezt a tényt nem cáfolhatják meg azok a nemzeti társadalombiztosítási intézmények által megjelentetett (ráadásul a jelek szerint inkább a magyar jog szerinti helyzetre vonatkozó) egyes kiadványok, melyeket a petíció első benyújtója feltételezhetően másképpen értelmez. A teljesség kedvéért a Bizottság megjegyzi, hogy a petíció első benyújtója a jelek szerint Magyarországon ténylegesen részesül előrehozott nyugdíjban.

A petíció első benyújtója továbbá azt állítja, hogy az illetékes magyar nyugdíjfolyósító hatóság tévesen tagadta meg tőle egy üres E 202-es formanyomtatvány kiadását. Véleményével szemben ez a formanyomtatvány nem az öregségi nyugdíj kérelmezésére szolgáló űrlap. Az öregségi nyugdíj iránti igényeket a lakóhely szerinti tagállamban kell benyújtani az adott tagállam illetékes intézménye által kiadott formanyomtatványt használva. Az illetékes magyar nyugdíjfolyósító hatóság pontosan ezt kérte a petíció első benyújtójától. Ezt követően a hatóság az igényeket az E 202-es formanyomtatvány segítségével továbbítja a kérelem által érintett többi tagállam intézményeinek. Az E 202-es formanyomtatvány tehát a társadalombiztosítási intézmények közötti kommunikáció eszköze, nem pedig az állampolgárok számára kiadandó űrlap. A teljesség kedvéért a Bizottság megjegyzi, hogy lehetséges, hogy a petíció első benyújtójának igényét a nemzeti formanyomtatványon történő benyújtását követően az E 202-es formanyomtatvány segítségével feldolgozták és

¹ A legutóbb az 592/2008/EK rendelettel (HL L 177., 2008.7.4., 1. o.) módosított, a szociális biztonsági rendszereknek a Közösségen belül mozgó munkavállalókra és családtagjaikra történő alkalmazásáról szóló, 1971. június 14-i 1408/71/EGK tanácsi rendelet (HL L 149., 1971.7.5., 2. o.) és az utoljára a 120/2009/EK rendelettel (HL L 39., 2009.2.10., 29. o.) módosított, a szociális biztonsági rendszereknek a Közösségen belül mozgó munkavállalókra és családtagjaikra történő alkalmazásáról szóló 1408/71/EGK rendelet végrehajtására vonatkozó szabályok megállapításáról szóló, 1972. március 21-i 574/72/EGK tanácsi rendelet (HL L 74., 1972.3.27., 1. o.), amelynek helyébe 2010. május 1-jétől a legutóbb a 465/2012/EU rendelettel (HL L 149., 2012.6.8., 4. o.) módosított, a szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról szóló, 2004. április 29-i 883/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet lépett (HL L 200., 2004.6.7., 1. o. (helyesbítés)), valamint a legutóbb a 465/2012/EU rendelettel (HL L 149., 2012.6.8., 4. o.) módosított, a szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról szóló 883/2004/EK rendelet végrehajtására vonatkozó eljárás megállapításáról szóló, 2009. szeptember 16-i 987/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL L 284., 2009.10.30., 1. o.).

² Lásd: C-611/10. és C-612/10. sz. Hudziński és Wawrzyniak egyesített ügyek (az EBHT-ban még nem tették közzé), 41. pont és az ott idézett ítélkezési gyakorlat.

³ Hudziński és Wawrzyniak, 41. pont.

továbbították a német hatóságoknak.

A petíció második benyújtója alapvetően azt panaszolja, hogy az illetékes magyar hatóság részleges rokkantság alapján ítélte meg neki nyugdíjat, miközben őt véleménye szerint teljes rokkantsággal élőnek kellene tekinteni. A Bizottság rámutat arra, hogy a német és a magyar jogszabályok közötti, a rokkantság fokára vonatkozó feltételekkel kapcsolatos egyezést nem ismerik el az 1408/71/EGK rendelet V. mellékletével együtt alkalmazott 40. cikkének (4) bekezdése szerint (2010. május 1-jétől: a 883/2004/EK rendelet VII. cikkével együtt alkalmazott 46. cikkének (3) bekezdése szerint). Ezért az 574/72/EGK rendelet 40. cikkével és 51. cikke (1) bekezdésével (2010. május 1-jétől: a 987/2009/EK rendelet 49. cikkének (2) bekezdésével) összhangban továbbra is az illetékes német és magyar nyugdíjfolyósító intézmények hatáskörébe tartozik a rokkantság fokának az adott nemzeti jogban meghatározott értékelési kritériumok és eljárási szabályok alapján történő megállapítása. A másik intézmény döntése nem köti őket, és joguk van ahhoz, hogy az érintett személyt a választásuk szerinti orvossal vizsgáltsák meg. A Bíróság joggyakorlata szerint a rokkantsági nyugdíj tekintetében illetékes intézmény megkívánhatja, hogy az érintett személy e célból utazzon az intézmény helye szerinti tagállamba, amennyiben ezt a kedvezményezett egészségi állapota lehetővé teszi¹. Mindenesetre az uniós jog nem tartalmaz érdemi normákat a rokkantság fokának megállapítására vonatkozóan. Ezért a rokkantság fokának a magyar (és a német) nyugdíjfolyósító hatóságok általi meghatározását nem lehet az uniós jog alapján vizsgálni.

A petíció benyújtói azt állítják, hogy a különböző társadalombiztosítási intézmények által kiadott egyes E-formanyomtatványok hamisítással felérő hibákat tartalmaznak. A Bizottság ismételtén rámutat, hogy az E-formanyomtatványok – még ha néhányat közülük ki is adnak az állampolgároknak – a társadalombiztosítási intézmények közötti kommunikáció eszközei, amelyeket a társadalombiztosítási intézmények bocsátanak ki. Ezért olyan információkat tartalmaznak, amelyeket valamely társadalombiztosítási intézmény adott ki. A petíció benyújtói által rendelkezésre bocsátott információkból mindenesetre az derül ki, hogy semmiféle, az E-formanyomtatványokban esetlegesen előforduló hiba nem befolyásolta hátrányosan a jogukat. Ami a legfontosabb, a petíció benyújtóit bizonyos pontatlanságok ellenére az összes társadalombiztosítási intézmény helyesen azonosította. Az egyértelműség kedvéért a Bizottság megjegyzi, hogy a petíció második benyújtója egészségi állapota miatt ténylegesen orvosi kezelésben részesült és részesül.

A petíció benyújtói ezenkívül utalnak arra is, hogy a Magyarország 2004. május 1-jei európai uniós csatlakozása (illetve adott esetben a német–magyar kétoldalú szociális biztonsági egyezmény megkötése) előtti időszakban bizonyos szociális biztonsági ellátásokat megtagadtak tőlük. Mivel az uniós jog Magyarország vonatkozásában csak 2004. május 1-jétől kezdve alkalmazandó, a Bizottság ezzel kapcsolatban nem tesz semmilyen észrevételt.

Következtetés

A petíció benyújtói által a Petíciós Bizottsághoz benyújtott információk a petíció benyújtói által a Bizottság számára korábban rendelkezésre bocsátott információk fényében vizsgálva sem utalnak az uniós jog helytelen alkalmazására.

¹ A C-344/89. sz. Martínez Vidal ügy, EBHT 1991., I-3245. o., 15. pont.

